

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

**ЛЕКЦІЯ 2/4. СКЛАД ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ВИДІВ ТА РОДІВ
ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.**

Житомир 2024

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ

2

- 1. Структура і склад ЗС України та функції Центральних органів виконавчої влади стосовно ЗС України.**
- 2. Призначення, функції та завдання видів Сил Збройних.**
- 3. Призначення, функції та завдання окремих родів військ (сил) Збройних Сил України.**

ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про збройні Сили України» Постанова ВРУ від 6 грудня 1991, № 31, № 1935.
2. Постанова КМУ від 26 11.2014 Про затвердження Положення про Міністерство оборони України. (зі змінами по 23.08.2024).
3. Указ Президента України Про Положення про Генеральний штаб Збройних Сил України від 30.01.2019 (зі змінами від 27.03.2020)
4. Склад Збройних Сил України // <https://www.mil.gov.ua/ministry/sklad-zbrojnih-sil-ukraini/>
5. Сухопутні війська Збройних Сил України // <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
6. Повітряні Сили Збройних Сил України <https://www.mil.gov.ua/ministry/sklad-zbrojnih-sil-ukraini/povitryani-sili/>
7. Військово-морські Сили Збройних Сил України // <https://www.mil.gov.ua/ministry/sklad-zbrojnih-sil-ukraini/vijskovo-morski-sili/>
8. Десантно-штурмові війська Збройних Сил України // <https://www.mil.gov.ua/ministry/sklad-zbrojnih-sil-ukraini/visokomobilni-desantni-vijska-zsu.html>
9. Сили спеціальних операцій Збройних Сил України // <https://www.mil.gov.ua/ministry/sklad-zbrojnih-sil-ukraini/sili-speczialnih-operacij-zbrojnih-sil-ukraini/>
10. Сили територіальної оборони Збройних Сил України // <https://www.mil.gov.ua/ministry/sklad-zbrojnih-sil-ukraini/sili-teritorialnoi-oboroni-zbrojnih-sil-ukraini.html>
11. Ukrainian Military Pages // <https://www.ukrmilitary.com/p/guoz.html>.

АКТУАЛЬНІСТЬ

Армія — це втілення національної гідності народу. Тільки міць збройних сил надає країні ваги на міжнародному рівні.

АКТУАЛЬНІСТЬ

Збройні Сили України забезпечують стримування збройної агресії проти України та відсіч їй, охорону повітряного простору держави та підводного простору у межах територіального моря України, а також беруть участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом^[8].

З'єднання, військові частини та підрозділи Збройних Сил України є складовими Сил оборони України

та відповідно до закону можуть залучати до здійснення заходів:

- правового режиму воєнного й надзвичайного стану,
- боротьби з тероризмом і піратством,
- посилення охорони державного кордону,
- суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні й континентального шельфу України та їхнього правового оформлення,
- протидії незаконним перевезенням зброї, наркотичних засобів і психотропних речовин,
- ліквідації надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру,
- надання військової допомоги іншим державам,
- а також брати участь у міжнародному військовому співробітництві, міжнародних антитерористичних, антипіратських та інших міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки на підставі міжнародних договорів України та в порядку і на умовах, визначених законодавством України.

1. ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.

7

Закон України (№11507) від 16 вересня 2024 року

Головнокомандувач Збройних Сил України

Генеральний штаб Збройних Сил України

Командування об'єднаних сил Збройних Сил України

Сухопутні
війська
Збройних Сил
України

Повітряні Сили
Збройних Сил
України

Військово-
Морські Сили

Сили підтримки

Сили логістики

Десантно-
штурмові
війська

Сили
спеціальних
операцій

Сили
територіаль
ної оборони

Сили
безпілотних
систем

Війська
зв'язку та
кібербезпеки

Медичні
сили

СТРУКТУРА АПАРАТУ ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

СТРУКТУРА АПАРАТУ ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ БЕЗПОСЕРЕДНЬОГО ПІДПОРЯДКУВАННЯ ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

СТРУКТУРА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ФУНКЦІЇ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ ЩОДО ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

1. Організує підготовку та реалізацію загальнодержавних програм розвитку Збройних Сил України, озброєння та військової техніки, інших державних програм стосовно Збройних Сил України, державного оборонного замовлення на поставку (закупівлю) продукції, виконання робіт, надання послуг для потреб Збройних Сил України, створення недоторканих та мобілізаційних запасів;
2. Забезпечує постачання Збройним Силам України озброєння, військової техніки, енергетичних, матеріально-технічних та інших ресурсів і майна, надання послуг та їх фінансування в обсягах, що необхідні для ефективного виконання Збройними Силами України покладених на них завдань і функцій;
3. Забезпечує комплектування Збройних Сил України особовим складом, їх мобілізаційне та оперативне розгортання в особливий період, здійснює заходи, пов'язані з підготовкою та призовом громадян на військову службу;
4. Встановлює порядок надання Збройним Силам України в управління об'єктів державної власності, в тому числі земельних (водних) ділянок, інших природних ресурсів, фондів і майна, використання повітряного і водного простору, морських і річкових портів, аеропортів та аеродромів (посадочних майданчиків), засобів зв'язку і радіочастотного ресурсу, комунікацій, інших об'єктів інфраструктури держави, навігаційної, топогеодезичної, метеорологічної, гідрографічної та іншої інформації, ведення геодезичних і картографічних робіт, необхідних для виконання покладених на Збройні Сили України функцій та завдань як на платній, так і безоплатній основі, у грошовій та інших формах розрахунків;
5. Визначає порядок фінансування Збройних Сил України за рахунок благодійних пожертв фізичних та юридичних осіб для забезпечення бойової, мобілізаційної готовності, боєздатності і функціонування Збройних Сил України;

ФУНКЦІЇ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ ЩОДО ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

1. Здійснює військово-політичне та адміністративне управління Збройними Силами України;
2. Реалізує політику держави у Збройних Силах України, розробляє принципи їх будівництва, визначає напрями розвитку Збройних Сил України і підготовки їх у мирний та воєнний час;
3. Забезпечує життєдіяльність Збройних Сил України, їх функціонування, бойову та мобілізаційну готовність, боєздатність, підготовку до виконання покладених на них завдань, застосування, комплектування особовим складом та його підготовку, постачання озброєння та військової техніки, підтримання справності, технічної придатності та модернізації зазначеного озброєння і техніки, матеріальних, фінансових, інших ресурсів та майна згідно з потребами, визначеними Генеральним штабом Збройних Сил України в межах коштів, передбачених Державним бюджетом України, і здійснює контроль за їх ефективним використанням, організовує виконання робіт і надання послуг в інтересах Збройних Сил України;
4. Проводить розвідувальну та інформаційно-аналітичну діяльність з метою забезпечення виконання завдань, які покладені на Збройні Сили України;
5. Взаємодіє з органами державної влади та громадськими організаціями, контролює дотримання законодавства у Збройних Силах України;
6. Розглядає звернення, здійснює прийом громадян з питань, що належать до компетенції Міністерства оборони України;
7. Здійснює в межах своєї компетенції міжнародне співробітництво за воєнно-політичним, військово-технічним та іншими напрямками, а також з питань цивільно-військових відносин з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями;
8. Здійснює інші повноваження, передбачені законом.
9. Забезпечення окремих видів діяльності Збройних Сил України може проводитися державними підприємствами, що створюються у встановленому порядку Міністерством оборони України.
10. Організація діяльності Міністерства оборони України визначається законами України та Положенням, яке затверджується Президентом України.
11. Завдання та функції розвідувального органу Міністерства оборони України визначаються законом та положенням про цей орган, яке затверджує Президент України.
12. Функції, завдання та особливості діяльності Сил спеціальних операцій Збройних Сил України визначаються законами України та положенням, що затверджується Президентом України.

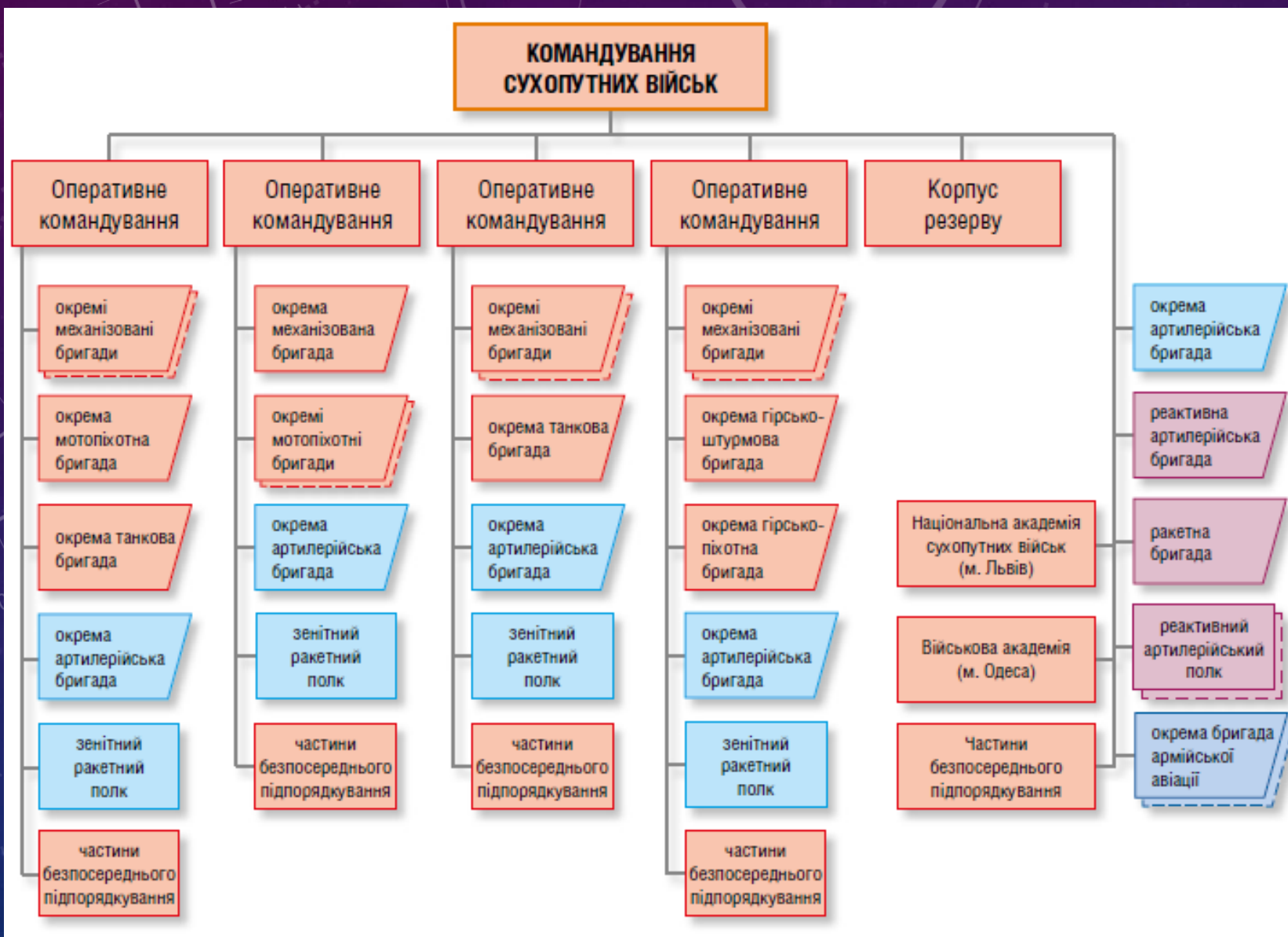
2. ПРИЗНАЧЕННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ ВИДІВ СИЛ ЗБРОЙНИХ.

Призначення Сухопутних військ Збройних Сил України

Сухопутні війська є головним носієм бойової могутності Збройних Сил незалежної Української держави. За своїм призначенням та обсягом покладених на них завдань вони відіграють вирішальну роль у виконанні Збройними Силами України своїх функціональних завдань як у мирний, так і у воєнний час

- ❑ для виконання стратегічних і оперативно-тактичних завдань на сухопутних театрах воєнних дій.
- ❑ для ведення бойових дій переважно на суходолі.

СКЛАД СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

РОДИ ВІЙСЬК СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗС УКРАЇНИ

14

Сухопутні
війська
Збройних Сил
України

механізовані
і танкові війська

ракетні війська
і артилерія

Армійська
авіація

Війська
протиповітряної
оборони
Сухопутних
військ

ПРИЗНАЧЕННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ

15

Повітряні Сили — високоманеврений вид Збройних Сил призначений,

- ❑ для охорони повітряного простору держави,
- ❑ ураження з повітря об'єктів противника,
- ❑ авіаційної підтримки своїх військ (сил),
- ❑ висадки повітряних десантів,
- ❑ прикриття важливих об'єктів держави, угруповань своїх військ від ударів засобів повітряного нападу,
- ❑ ведення повітряної розвідки та повітряного перевезення військ і матеріальних засобів.

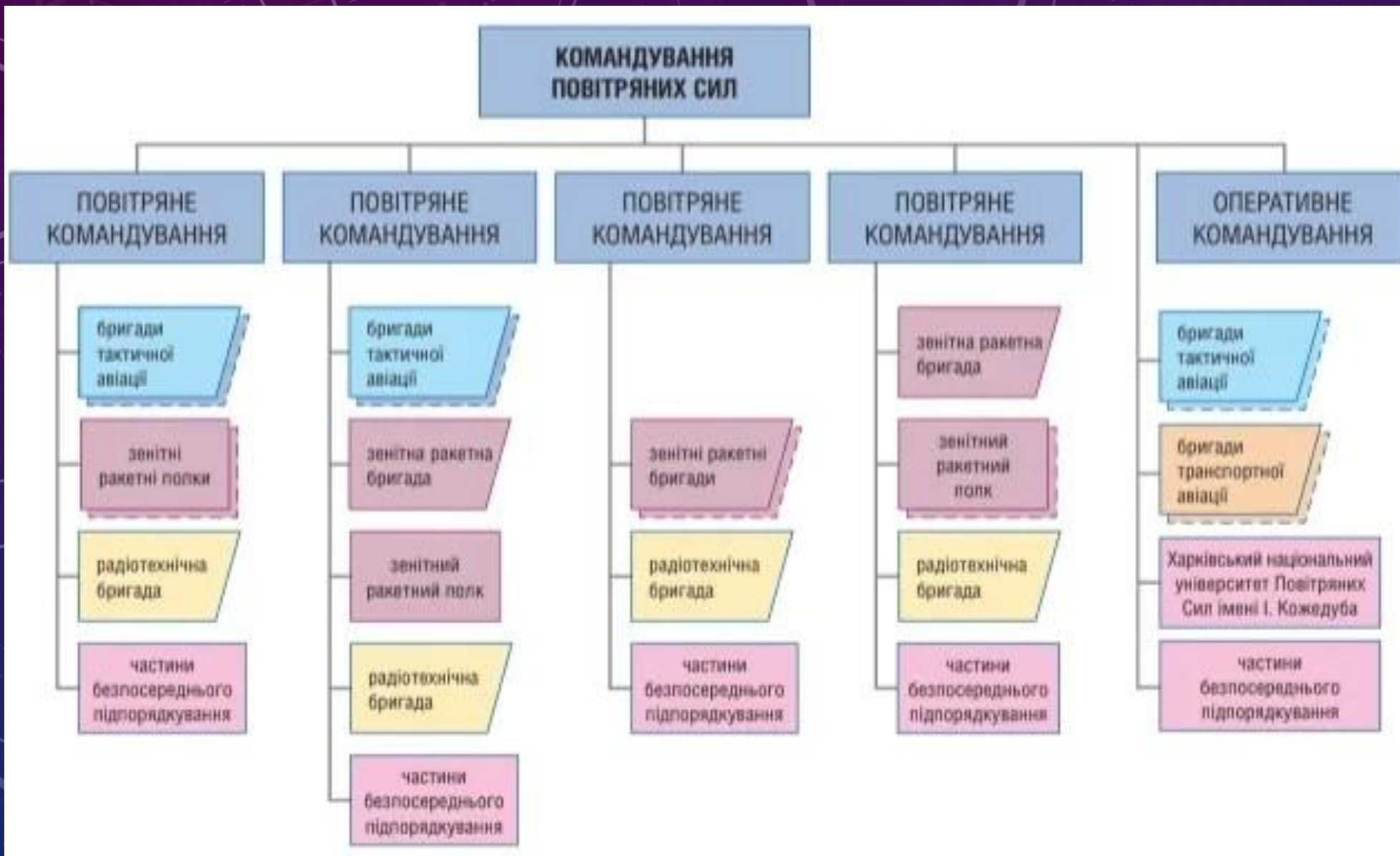
ЗАВДАННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ

Ураховуючи завдання, поставлені перед Повітряними Силами, основні зусилля підготовки зосереджені

- ❑ на подальшому удосконаленні органами військового управління, військами (силами) оперативних (бойових) спроможностей для виконання завдань планування та управління бойовими діями у складі угруповань військ (сил),
- ❑ протиповітряною обороною України, застосуванням чергових сил з ППО важливих державних об'єктів та угруповань військ (сил) з урахуванням досягнутого рівня підготовки та бойового досвіду, набутого під час проведення антитерористичної операції,
- ❑ підтриманні готовності визначеним складом військ (сил) до участі в міжнародних (багатонаціональних) навчаннях, операціях з підтримання миру і безпеки (місіях),
- ❑ несення чергування в багатонаціональних військових формуваннях високої готовності,
- ❑ набуття спроможностей щодо оперативної сумісності зі збройними силами держав — членів НАТО та початку планомірного переходу до стандартів НАТО.

СКЛАД ПОВІТРЯНИХ СИЛ

РОДИ АВІАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ

18

Повітряні Сили
Збройних Сил
України

бомбардувальна

винищувальна

штурмова

розвідувальна

транспортна

РОДИ ВІЙСЬК ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ

*зенітні ракетні
війська*

*радіотехнічні
війська*

СКЛАД ВІЙСЬКО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ

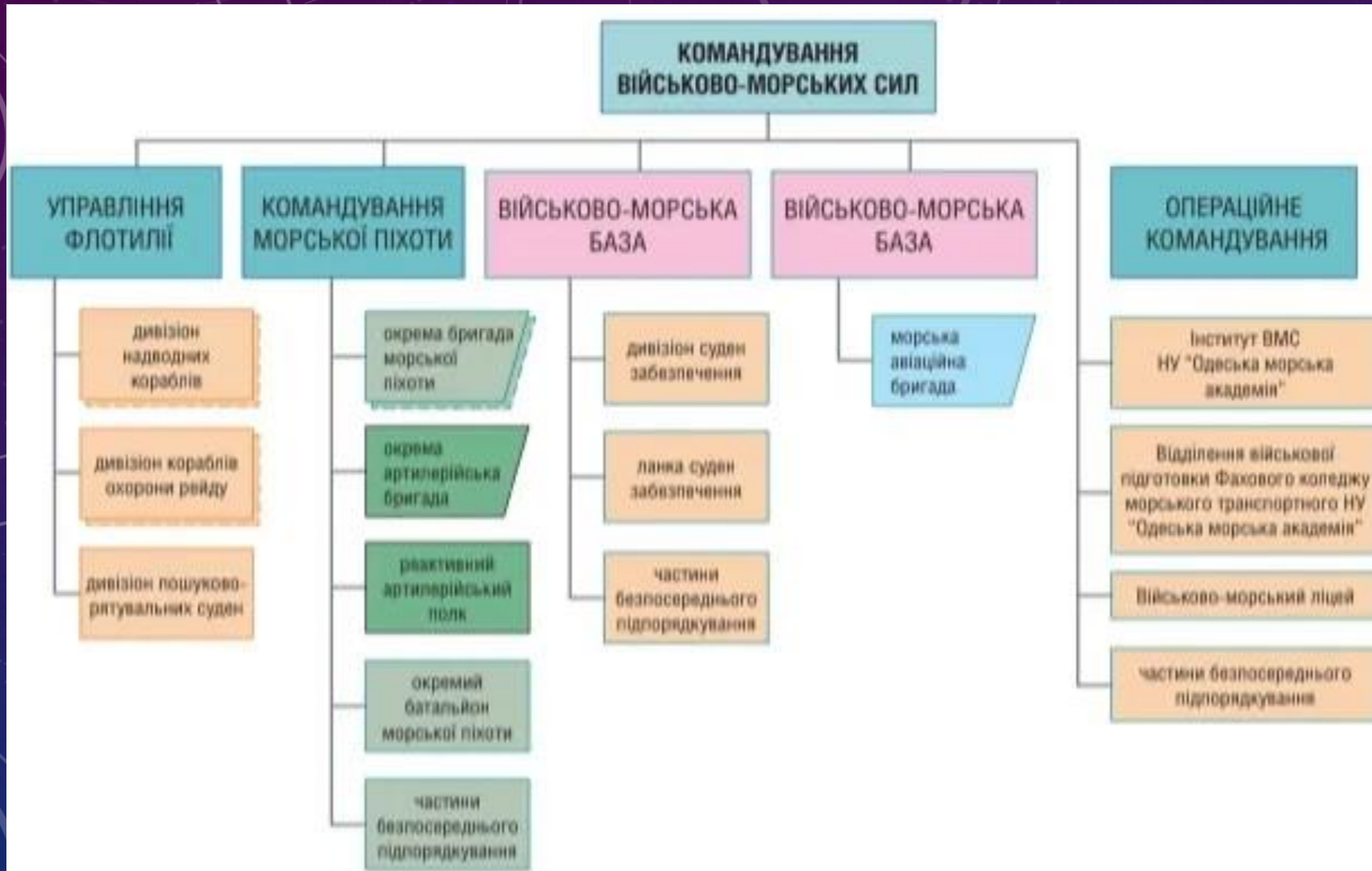
19

Військово-Морські Сили Збройних Сил - вид ЗС України, призначений

- ❑ для відсічі збройної агресії проти України з моря,
- ❑ участі в ліквідації (локалізації, нейтралізації) збройного конфлікту у взаємодії з іншими видами (родами) Збройних Сил України
- ❑ та сприяння сухопутним угрупованням військ (сил) під час ведення ними воєнних (бойових) дій у приморських районах

СКЛАД ВІЙСЬКО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ

ПРИЗНАЧЕННЯ ТА СКЛАД ДЕСАНТНО-ШТУРМОВИХ ВІЙСЬК ЗС УКРАЇНИ

Десантно-штурмові війська Збройних Сил України – окремий рід військ ЗС України, що характеризується високою маневреністю та автономністю дій, призначений для швидкого розгортання з метою прикриття (оборони) окремих напрямків (районів), ведення наступальних (штурмових) дій, а також охоплення противника повітрям та ведення бойових дій у його тилу

СКЛАД СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗС УКРАЇНИ

ЗАВДАННЯ ССО:

1. можуть залучатися до здійснення заходів правового режиму воєнного і надзвичайного стану,
2. організації та підтримання дій руху опору,
3. проведення військових інформаційно-психологічних операцій,
4. боротьби з тероризмом і піратством,
5. заходів щодо здійснення захисту життя, здоров'я громадян та об'єктів (майна) державної власності за межами України, забезпечення їх безпеки та евакуації (повернення),
6. посилення охорони державного кордону,
7. захисту суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні і континентального шельфу України та їх правового оформлення,
8. забезпечення безпеки національного морського судноплавства України у відкритому морі чи у будь-якому місці, що знаходиться поза межами юрисдикції будь-якої держави,
9. заходів щодо запобігання розповсюдженню зброї масового ураження,
10. протидії незаконним перевезенням зброї і наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів у відкритому морі,
11. ліквідації надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру,
12. надання військової допомоги іншим державам,
13. а також брати участь у міжнародному військовому співробітництві, міжнародних антитерористичних, антипіратських та інших міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, на підставі міжнародних договорів України та в порядку і на умовах, визначених законодавством України.

СКЛАД СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗС УКРАЇНИ

СКЛАД СИЛ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ЗС УКРАЇНИ

Силам територіальної оборони Збройних Сил України належить чільна роль в організації та виконанні завдань територіальної оборони, а саме:

1. Своєчасне реагування та вжиття необхідних заходів щодо оборони території та захисту населення на визначеній місцевості до моменту розгортання в межах такої території угруповання військ (сил) або/чи угруповання об'єднаних сил, призначених для ведення воєнних (бойових) дій з відсічі збройної агресії проти України.
2. Участь у посиленні охорони та захисті державного кордону.
3. Участь у захисті населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, ліквідації наслідків ведення воєнних (бойових) дій.
4. Участь у підготовці громадян України до національного спротиву.
5. Участь у забезпеченні умов для безпечного функціонування органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування та органів військового управління.
6. Участь в охороні та обороні важливих об'єктів і комунікацій, інших критично важливих об'єктів інфраструктури, визначених Кабінетом Міністрів України, та об'єктів обласного, районного, сільського, селищного, міського значення, районного у містах рад, сільських, селищних, порушення функціонування та виведення з ладу яких становлять загрозу для життєдіяльності населення.
7. Забезпечення умов для стратегічного (оперативного) розгортання військ (сил) або їх перегрупування.
8. Участь у здійсненні заходів щодо тимчасової заборони або обмеження руху транспортних засобів і пішоходів поблизу та в межах зон/районів надзвичайних ситуацій та/або ведення воєнних (бойових) дій.
9. Участь у забезпеченні заходів громадської безпеки і порядку в населених пунктах.

10. Участь у запровадженні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану в разі його введення на всій території України або в окремих її місцевостях.
11. Участь у боротьбі з диверсійно-розвідувальними силами, іншими збройними формуваннями агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями.
12. Участь в інформаційних заходах, спрямованих на підвищення рівня обороноздатності держави та на протидію інформаційним операціям агресора (противника).
13. Участь у наданні населенню правових послуг у порядку, передбаченому Законом України "Про безоплатну правову допомогу".

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

**ЛЕКЦІЯ 2/4. СКЛАД ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ВИДІВ ТА РОДІВ
ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.**

Житомир 2024